

Adam Stankiewicz

"Bogurodzica w teologii i kulcie Prawosławia" : konferencja naukowa : (Białystok, 9 VI 2001)

Salvatoris Mater 3/3, 353-354

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

„Bogurodzica w teologii i kulcie Prawosławia” Konferencja naukowa (Białystok, 9 VI 2001)

Dnia 9 czerwca br. w Centrum Kultury Prawosławnej w Białymstoku odbyła się konferencja naukowa na temat: „Bogurodzica w teologii i kulcie Prawosławia”. Wśród zaproszonych gości byli między innymi ks. bp Edward Ozorowski, bp Sawa, bp Jakub, bp Grzegorz, ks. dr J. Tofiluk, dr W. Wołosiuk, ks. dr H. Paprocki a także goście z zagranicy prof. Wasilios Tsigkos z Grecji i prof. Françoise Jaeaulin z Francji.

Konferencję poprzedziło krótkie nabożeństwo maryjne, któremu przewodniczył bp Sawa. Następnie rozpoczęła się pierwsza i zasadnicza część spotkania, podczas której zostały przedstawione trzy referaty dotyczące roli i znaczenia Maryi w historii zbawienia.

Jako pierwszy wystąpił prof. W. Tsigkos z referatem na temat „Kształtowanie się terminu *Theotokos* w okresie Soborów Powszechnych i jego chrystologiczno-soteriologiczne znaczenie”. Profesor podkreślił, że prawosławna prawda o Maryi może być zrozumiała tylko przez chrystologię, albowiem imię *Theotokos* oznacza, że Ten, który narodził się z Maryi, jest Bogiem-Człowiekiem. Następnie zostały ukazane heretyckie stanowiska, występujące w przeszłości, których celem było pozbawienie Maryi Dziewicy tytułu Bożej Matki; a także stanowisko Kościoła broniącego prawdy, w którą wierzył od początku. Profesor podkreślił, że nauka Kościoła prawosławnego o Bogurodzicy ma ścisły związek z chrystologią i soteriologią, ponieważ Chrystus narodził się dla zbawienia człowieka. Maryja zaś zajmuje pierwsze miejsce po Trójcy Świętej. Imię *Bogurodzica* jest konsekwencją imienia Boga-Człowieka, a cześć oddawana Matce Bożej jest czią oddawaną Chrystusowi.

Drugi referat dotyczył „Roli Maryi w historii zbawienia” i został przedstawiony przez prof. Françoise Jaeaulin. Prelegentka zwróciła uwagę na to, że Maryja otrzymała szczególną rolę w Bożym planie zbawienia. Jest Ona jedną z *anawim Jahwe*, z Niej narodził się oczekiwany Mesjasz. Nawiązując do tajemnicy Zwiastowania, prof. Jaeaulin podkreśliła, że Matka Mesjasza jest znakiem nowych narodzin – z Boga. Słowo *Kecharitōmene*, jakimi anioł pozdrowił Maryję, można również odczytać jako *mieszkanie przez Ducha Świętego wypełnione*. Matka Boża została ukazana jako pierwsza zbawio-

na w swoim zaśnięciu, śmierci i „zmartwychwstaniu”. Ona przeszła wszystkie etapy zbawienia bez najmniejszego grzechu i prowadzi wszystkich ludzi do swego Syna.

Ostatni referat na temat „Matka Boża jako wzór macierzyństwa” wygłosił ks. Doroteusz Sawicki. Podkreślił, że macierzyństwo jest chwalebny krzyżem Bogurodzicy, która kochała całą ludzkość. Z macierzyństwa Maryi wypływa radość, mająca podwójne źródło:

- 1) Maryja miała Dziecko, choć myślała, że służąc Bogu w dziewictwie, musi z niego zrezygnować;
- 2) Jej Dziecko – Chrystus było kochane przez wszystkich.

Prelegent zauważył również, iż ukoronowaniem macierzyństwa jest ból. Maryja doświadczała smutku: mędrcy ze Wschodu ofiarują mirrę; Symeon zapowiada miecz boleści... Jednakże największego bólu doświadczyła na Golgocie. Maryja jest wzorem macierzyństwa, bo wiedziała, „jak krwawe” macierzyństwo Ją czeka i podjęła je, składając ofiarę ze swego życia. Macierzyństwo to kapłaństwo kobiety, która czyni ołtarz ze swego łona - podsumował ks. Sawicki

Druga część konferencji miała charakter wprowadzenia do dyskusji. Przyczynkami w ramach dyskusji były następujące tematy: „Obrzęd pogrzebu Zaśnięcia NMP”; „Dziewictwo Bogurodzicy jako wzór monastycyzmu”; „Treści nabożeństwa *Placz Bogurodzicy*”; „Pieśni kościelne wyrazem kultu Bogurodzicy”; „Bogurodzica w tekstach Nowego Testamentu i Koranu”; „Podkarpackie ikony Matki Bożej XV – XVI wiek”.

Konferencja miała za cel ukazanie kultu i obecności Maryi w Kościele prawosławnym jako Tej, przez którą przyszło Zbawienie świata, a która nieustannie towarzyszy tym, którzy wierzą w Jej Syna i stali się Jej duchowymi dziećmi.